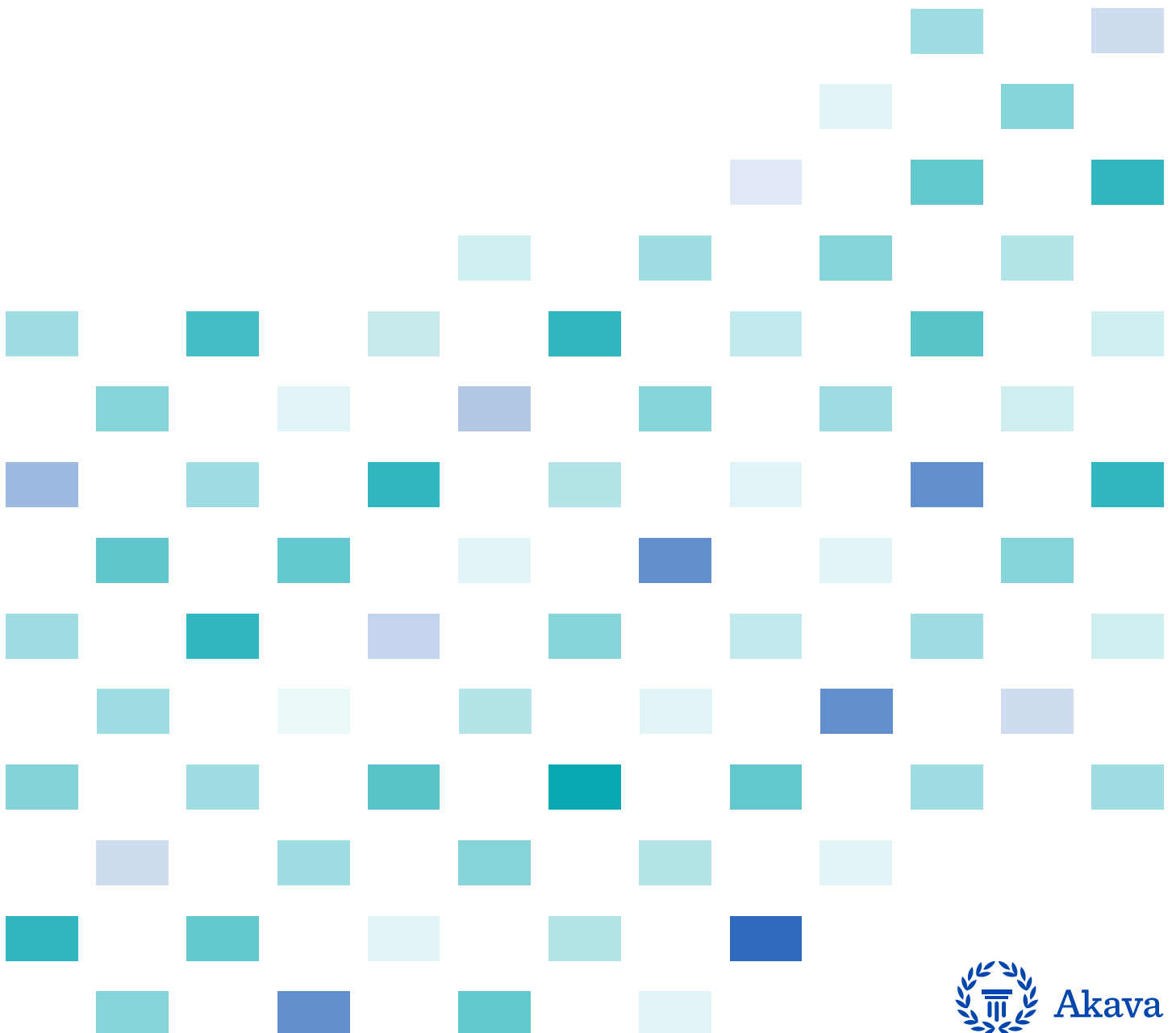

Työttömyyskatsaus marraskuu 2018

Artikkeli 22/2018

Artikkeli 22/2018

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 27.11.2018

Yhteenveto

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrä vähenee reipasta tahtia. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 lokakuun lopussa yhteensä 33 075. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 391 henkilöä eli 16,2 prosenttia.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat TEM:in työnvälitystilastoihin.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raporteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus marraskuu 2018

Artikkeli 22/2018

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrä vähentyy nopeasti

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien¹ määrä vähenee taas hyvää tahtia. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 lokakuun lopussa yhteensä 33 075. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 391 henkilöä eli 16,2 prosenttia.

Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 17 624 (muutos vuoden aikana -16,0 %) ja ylemmän 14 283 (-16,3 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 168 (-17,6 %).

Kaikkiaan lokakuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 222 112, joka on 15,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Kaikki	2017/10	2018/10	Muutos, lkm	Muutos, %
Perusaste	66 224	56 149	-10 075	-15,2
Keskiaste	126 291	107 372	-18 919	-15,0
Alin korkea-aste	18 261	15 019	-3 242	-17,8
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	20 983	17 624	-3 359	-16,0
Ylempi korkeakouluaste	17 065	14 283	-2 782	-16,3
Tutkijakoulutus	1 418	1 168	-250	-17,6
Korkeakoulutetut yhteensä	39 466	33 075	-6 391	-16,2
Kaikki työttömät yhteensä	262 417	222 112	-40 305	-15,4

¹Lähde: TEM, työnvälitystilasto; työttömät työnhakijat, ei lomautettuja.

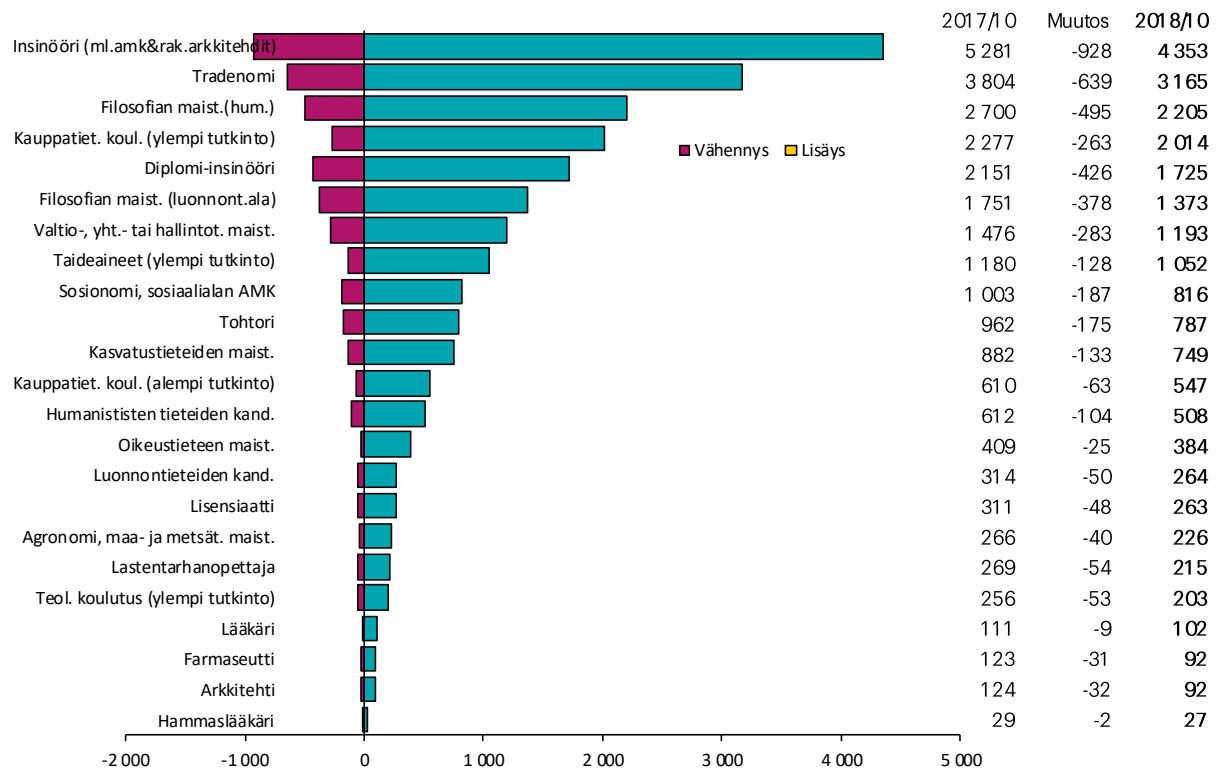
Korkeakouluista vastavalmistuneiden² työttömien määrä on myös laskusuunnassa. Työttömänä oli lokakuun 2018 lopussa 2 604 korkeakoulusta vastavalmistunutta. Tämä on 14,9 prosenttia vähemmän verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Vastavalmistuneita oli työttömänä lokakuun lopussa kaiken kaikkiaan 12 254 (-14,6 %).

Vastavalmistuneet	2017/10	2018/10	Muutos, lkm Muutos, %	
Perusaste	163	130	-33	-20,2
Keskiaste	10 842	9 147	-1 695	-15,6
Alin korkea-aste	251	336	85	33,9
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	1 812	1 547	-265	-14,6
Ylempi korkeakouluaste	1 181	1 001	-180	-15,2
Tutkijakoulutus	66	56	-10	-15,2
Korkeakoulutetut yhteensä	3 059	2 604	-455	-14,9
Kaikki työttömät yhteensä	14 346	12 254	-2 092	-14,6

Työttömien määrä laskee kaikilla tarkastelussa mukana olevilla akavalaisilla koulutusaloilla. Työttömien määrä kääntyi laskuun useimmilla akavalaisilla koulutusaloilla vuoden 2016 syksystä alkaen ja vuoden 2017 kesään mennessä työttömien määrä oli laskusuunnassa lopuillakin koulutusaloilla. Työttömien määrän vähenemisnopeus nousi vuoden 2017 aikana ennätyslukemiin ja hyvä kehitys työttömyydessä on jatkunut myös vuoden 2018 aikana. Pienen hidastumisen jälkeen työttömien vähenemisnopeus on jälleen kiihtynyt.

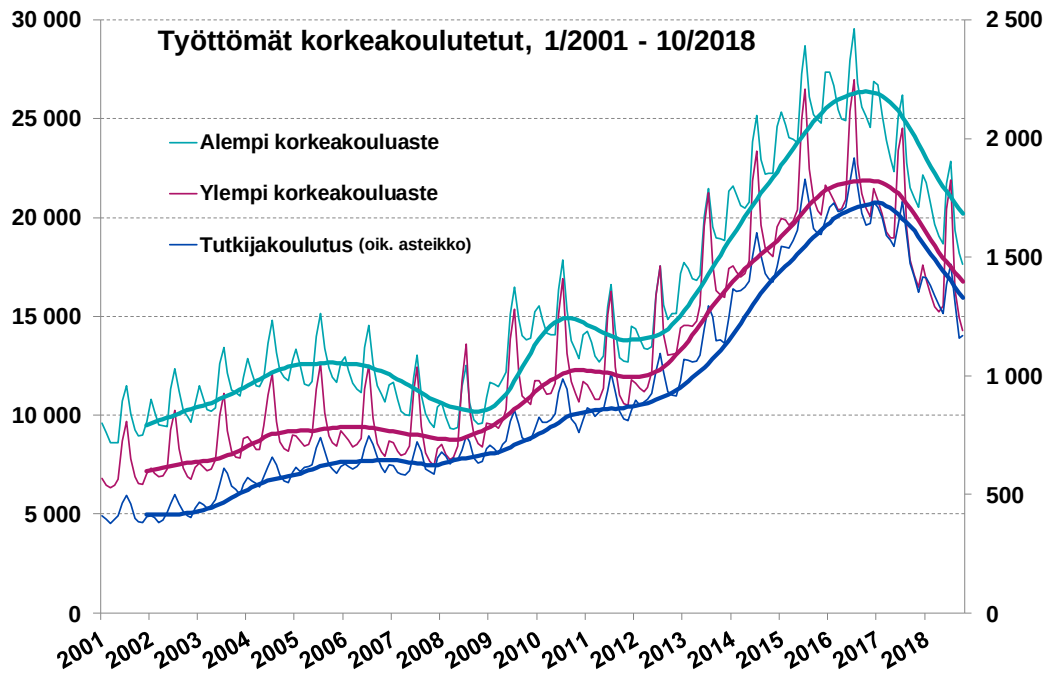
² Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausien vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

Kuvio: Työttömien määrä ja määrän muutos edellisvuoteen verrattuna eräillä akavalaisilla koulutusaloilla

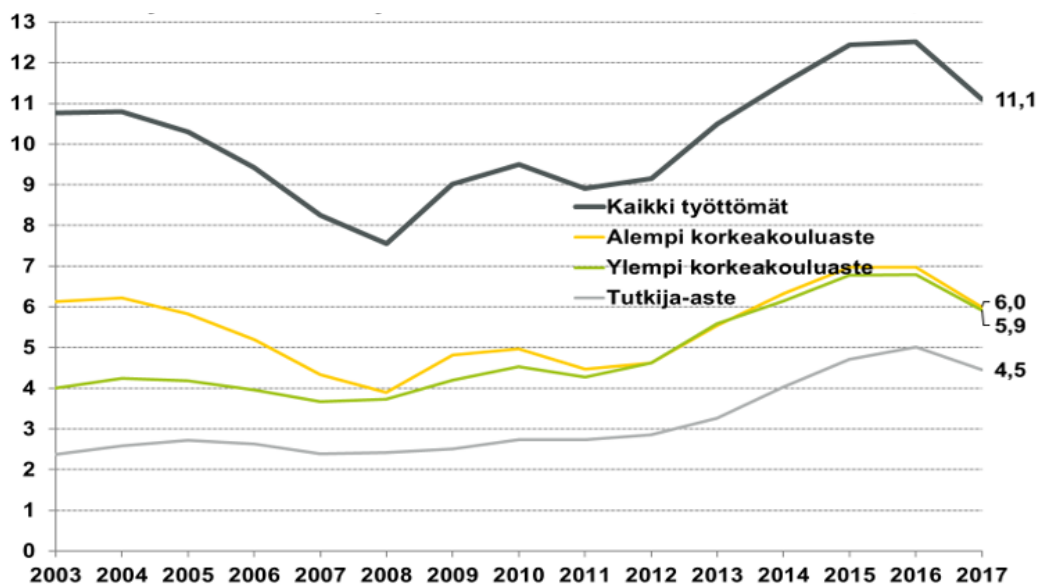
Lokakuun 2018 lopussa oli työttömänä 4 353 insinööriä (muutos vuoden aikana -17,6 %), 3 165 tradenomia (-16,8 %), 2 205 filosofian maisteria (humanistiset tieteet) (-18,3 %), 2 014 kauppätieteistä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanutta (-11,6 %) ja 1 725 diplomi-insinööriä (-19,8 %).

Kuvio: Työttömät korkeakoulutetut 2001–2018

Korkeakoulutettujen työttömien määrän kasvu alkoi vuonna 2008 ja se jatkui vuoden 2016 loppuun saakka, jonka jälkeen alkoi lasku. Viime vuosikymmenen vaihteeseen verrattuna työttömien määrä on lähes kaikilla Akavan jäsenliittojen edustamilla koulutusaloilla edelleen suurempi. Vuodesta 2008 vuoteen 2017 korkeakoulutettujen työttömien määrä 2,5-kertaistui finanssikriisistä alkaneen heikon taloussuhdanteen aikana. Voimakkain työttömyyden kasvuvaihe korkeakoulutetuilla alkoi vuonna 2012, taantuman toisessa vaiheessa.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2003–2017, %

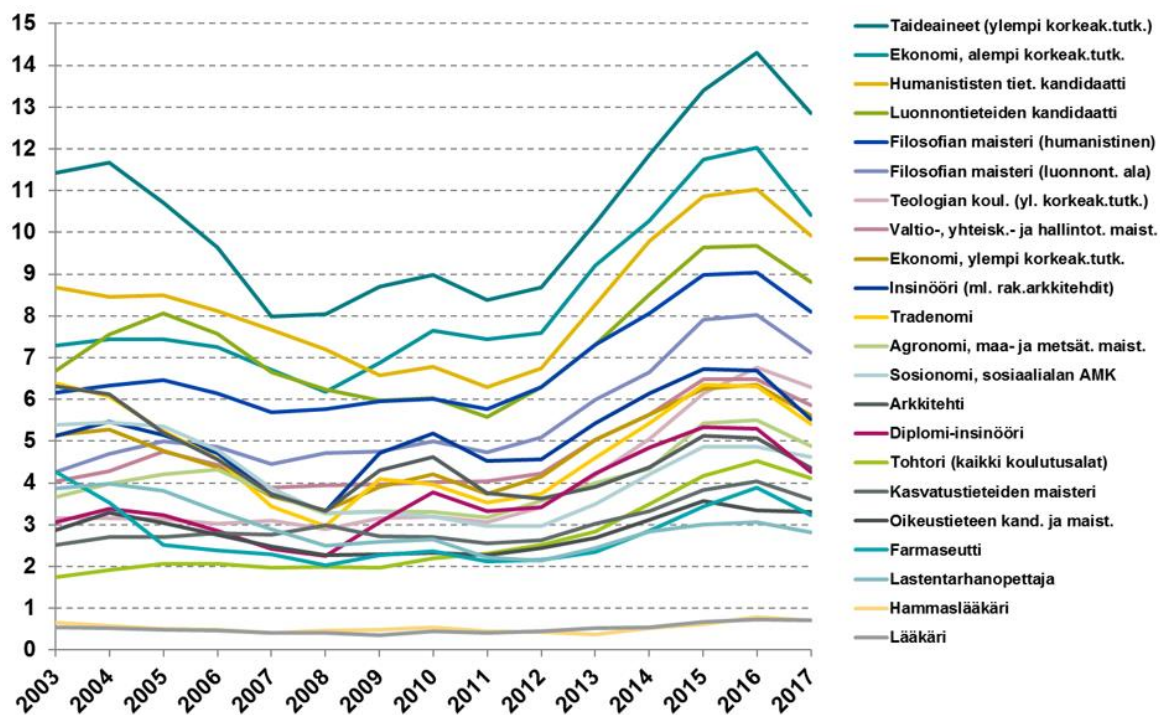
Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään korkeakoulutettujen tilanne on parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä.

Laskelman³ mukaan vuonna 2017 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 5,9–6,0 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 4,5 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 11,1 prosenttia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009–2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla, %

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissä korkeakoulututkinnoissa ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla.

³ Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnläytystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan korkeammalla kuin muilla aloilla.

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (humanistiset tieteet) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.